

La reforma fiscal que volem

**Propostes de la ciutadania davant
la recent reforma del sistema fiscal**

Març 2014

**PLATAFORMA PER UNA FISCALITAT JUSTA, AMBIENTAL I
SOLIDÀRIA**

L'Article 31.1 de la Constitució Espanyola estableix:

«Tothom contribuirà al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat que, en cap cas, tindrà abast confiscatori.»

1. INTRODUCCIÓ

La Plataforma per la Fiscalitat Justa, ambiental i solidaria, que reuneix a un gran nombre d'organitzacions socials, sindicals, cíviques, religioses, de consumidors, ecologistes, coalicions i ONG en la defensa d'un sistema tributari coherent amb l'Article 31.1 de la Constitució Espanyola veu necessari una sèrie d'aspectes que l'actual Reforma del Sistema Tributari ha de tenir en compte:

1. Atacar el dèficit públic per la vessant dels ingressos, definint un sistema tributari proporcional i redistributiu que garanteixi tant la justícia fiscal com la impossibilitat d'escapar a l'aplicació del sistema tributari per mitjà del frau fiscal.
2. Una profunda Reforma Fiscal que eviti els actuals mecanismes de pèrdua de recaptació impositiva bé per frau, bé per sistemes d'elusió fiscal. Ens estem referint principalment a les SICAVS, l'actual règim d'estimació objectiva, els preus de transferència camuflats i sobretot els mètodes d'enginyeria fiscal agressiva que apunten sempre a la deslocalització de rendes i capitals als paradisos fiscals.
3. Dotació de personal i mitjans suficients a l'Agència Tributaria en la lluita contra les verdaderes bosses de frau, que no es corresponen amb la cada vegada major pressió fiscal a rendes mitjanes i baixes.
4. Des del punt de vista impositiu una reestructuració per una major recaptació de l'impost sobre Societats així com l'establiment d'un impost global del Patrimoni i un altre sobre les operacions especulatives. Per altra banda, no carregar la majoria de la recaptació del sistema tributari en impostos regressius com l'IVA o bé directament sobre les rendes del treball via IRPF.
5. Campanya de conscienciació fiscal, si volem contribuents exemplars, hem de garantir la gestió exemplar dels nostres diners. Revisió del Codi Civil i Penal per a que els crims fiscals no quedin impunes. La ciutadania ha de percebre que s'actua contra els defraudadors.
6. Establiment de tributs finalistes en l'àmbit medi ambiental, per garantir el creixement sostenible i estimular els comportaments ambientals positius.

Totes aquestes mesures garantirien suficients ingressos via impostos per a sostenir el nivell que considerem necessari de despesa pública en sanitat, educació, serveis socials i habitatge.

Un dels principals factors que està determinant l'estancament econòmic és la falta de demanda interior i d'inversió estatal. Creiem imprescindible que les administracions públiques actuïn com a motor econòmic, recaptant impostos d'allà on hi ha poder adquisitiu i retornant-los a la societat en forma de serveis públics, generant així activitat i ocupació i reengegant el cercle virtuós de l'economia.

Qualsevol mesura anunciada proposant una rebaixa impositiva té tan sols un caràcter electoralista. No és cert que abaixar impostos activi l'economia. Tan sols ho és quan les empreses reinverteixen beneficis en millores productives i formació. Això no ha passat en anteriors rebaixes en fiscalitat empresarial, ni s'espera que passi ara. Tots aquests guanys van a parar, un cop més, a l'economia financera i especulativa.

Els veritables culpables d'aquesta crisi, i els grans beneficiats del creixement econòmic durant els anys 2000-2007, no es corresponen amb qui actualment està fent un veritable esforç impositiu. Com veurem, més del 70% dels impostos es corresponen amb l'impost sobre la renda i l'IVA, recaptat majoritàriament sobre classes mitges i assalariades.

A més a més la corrupció porta a nivells mínims la consciència fiscal, a menys transparència i control, més frau fiscal. El increment de la corrupció en el nostre país tant a nivell privat com públic, està tenint un efecte molt negatiu en la consciència fiscal dels que sí paguen impostos¹,

Així doncs, si volem garantir un Estat del Benestar sòlid, solvent i d'accés universal i fer front de manera valenta a la crisi i a l'atur ens cal un sistema fiscal just, progressiu i que garanteixi que pagui més, qui més té.

El present document realitza un estudi de l'actual sistema tributari espanyol, els seu dèficits i mancances i proposa mesures concretes per a la seva millora. Vol ser també una invitació a reflexionar sobre el model impositiu que volem i que necessitem, i un crit d'alerta davant les anunciades propostes de reforma del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques de l'Estat Espanyol per a recordar amb claredat i contundència que la ciutadania vol i reclama un sistema impositiu més just i progressiu.

¹ Segons la darrera enquesta del CIS, la corrupció i el frau és la segona preocupació del Espanyols, després de l'atur.

2. REFORMA TRIBUTÀRIA: IMPOSTOS MÉS JUSTOS I PROGRESSIUS

2.1 EL DIAGNÒSTIC: PAGA MÉS, QUI MENYS TÉ

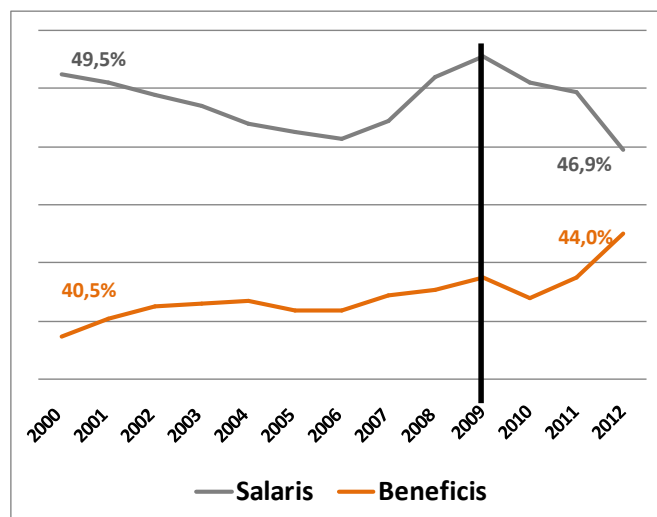
Els beneficis empresarials cada cop tenen més pes dins el PIB nacional.

El Producte Interior Brut (PIB) d'un país és tota la riquesa que aquest genera. Una manera de veure la composició d'aquesta riquesa és observant a qui va a parar: a les persones assalariades (en forma de salaris) o a les empreses (en forma de beneficis). Aquesta és la distribució que mostra el gràfic següent pel període 2000-2012, on es veu l'evolució de les *rendes salarials* i les *rendes empresarials*.²

Durant el període 2000-2012 els salaris han passat de representar el 49,5% del PIB a fer-ho en un 46,9%. Els pes dels beneficis, en canvi, no han parat de créixer en relació al PIB: l'any 2000 suposaven el 40,5% i el 2012 el 44,0%. Observem un punt d'inflexió claríssim a partir del 2009, any en que es fa palès els efectes de la crisi sobre l'ocupació: a partir d'aquest moment, els salaris perden pes a favor dels beneficis empresarials.

La crisi, per tant, ha fet guanyar pes als beneficis empresarials en la renda total nacional.

Gràfic 1. Evolució de la participació de salaris i beneficis empresarials sobre el PIB espanyol (2000-2012)

Font: INE,
Contabilidad
Nacional de España

² La suma dels dos conceptes, salaris i beneficis, no dona el 100% ja que el gràfic no contempla els impostos, que és la "renda estatal".

En canvi, els beneficis paguen molt menys en impostos que els salaris.

Tot i la favorable evolució dels beneficis dins la renda nacional, la recaptació impositiva a través de l'Impost de Societats (que és l'impost que els grava), ha anat perdent molt pes dins el total de recaptació d'impostos. Veiem com a partir del 2008, la recaptació de l'impost de societats cau dels més de 44.800 milions d'euros el 2007 als 27.300 milions d'euros el 2008 i continua caient fins els 21.435 milions d'euros de recaptació el 2012.

Quina és la raó d'aquesta abrupta caiguda de recaptació de l'Impost de Societats al 2008?

La progressiva aplicació de canvis normatius en l'Impost de Societats ha afavorit una "desfiscalització" dels beneficis empresarials. Si bé és cert que la crisi ha jugat un paper important en la pèrdua de recaptació, també ho és que els canvis normatius han intensificat la pèrdua de recaptació.

Segons un dels informes anuals elaborat pel mateix Ministeri d'Economia i Hisenda, els ingressos tributaris per l'impost de societats van disminuir un 39% (27.301 milions) en tan sols un any, el 2008. Segons el mateix informe, un 54% d'aquesta davallada recaptatòria va ser propiciada per la crisi, però el 46% restant estava justificada pels canvis en la normativa fiscal del 2007, una rebaixa de 5 punts de l'impost!

Taula1. Evolució de la recaptació total d'impostos de l'estat espanyol. 2007-2012

Ingressos tributaris de l'Estat per grans impostos (milers d'euros)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF)	72.614.266	71.341.144	63.856.924	66.977.058	69.803.319	70.618.603
Impost de Societats	44.823.174	27.301.403	20.188.454	16.197.767	16.610.687	21.435.165
Impost sobre el Valor Afegit (IVA)	55.850.706	48.020.790	33.566.651	49.086.354	49.301.991	50.463.502
Impostos Especials	19.786.437	19.569.950	19.349.021	19.806.199	18.983.234	18.209.314
Resta	7.601.447	7.220.028	7.062.351	7.468.859	7.060.763	7.839.998
Total general	200.676.030	173.453.315	144.023.401	159.536.237	161.759.994	168.566.582

Pes dels principals impostos dins la recaptació total (percentatges)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF)	36%	41%	44%	42%	43%	42%
Impost de Societats	22%	16%	14%	10%	10%	13%
Impost sobre el Valor Afegit (IVA)	28%	28%	23%	31%	30%	30%
Impostos Especials	10%	11%	13%	12%	12%	11%
Resta	4%	4%	5%	5%	4%	5%
Total general	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Font: Informes anuals de recaptació tributària

En canvi, **tot i la contínua destrucció de llocs de treball amb motiu de la crisi, la recaptació de l'impost que grava el treball (l'IRPF) cada cop té més pes en la cistella comú dels impostos recaptats.** Mentre que al 2007 la recaptació de l'IRPF suposava un 36% de la recaptació total, al 2012 va suposar un 42%.

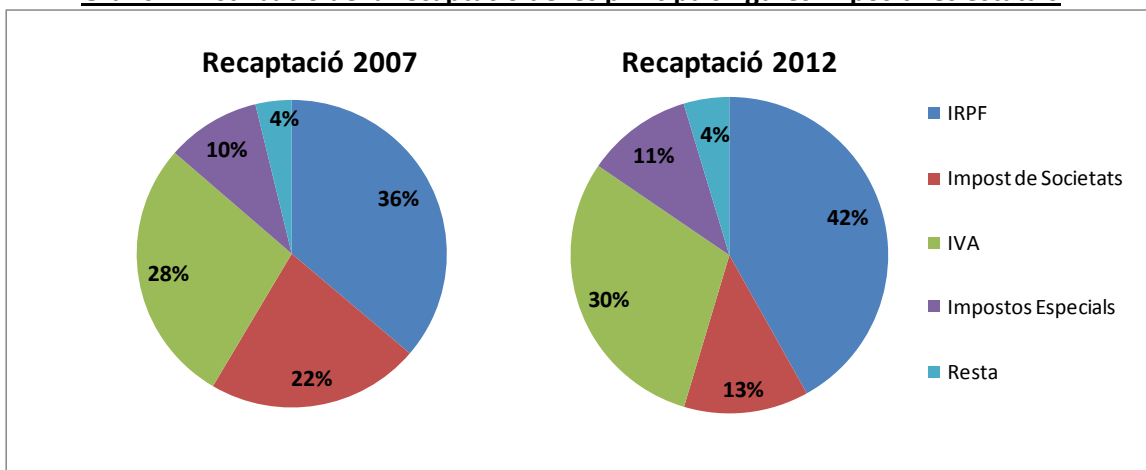

El 92% de la recaptació de l'IRPF prové de rendes del treball, principalment salaris. En canvi, tan sols un 7,5% de la recaptació de l'impost prové de les rendes del capital.

Els impostos indirectes, que no tenen en compte la capacitat de pagament, cada cop tenen més pes dins la recaptació total

Els impostos indirectes com l'IVA i els Impostos Especials també representen cada cop més part de la recaptació, passant del 38% (28% de l'IVA més 10% d'Impostos Especials) de la recaptació, al 41% en aquest mateix període. **Aquests impostos són regressius perquè en la seva aplicació no es té en compte la capacitat de pagament del contribuent**, per la qual cosa el seu pagament suposa un major esforç per a les persones de rendes baixes que per a les de rendes altes.

Gràfic 2. Distribució de la recaptació de les principals figures impositives estatals

Font: Informes anuals de recaptació tributària

Les grans empreses cada cop paguen menys, les grans herències gairebé no tributen al territori estatal, i surt més a compte viure de rendes i de beneficis que generen les accions o els dipòsits bancaris que guanyant-te la vida treballant com a assalariat o autònom.

L'actual estructura del nostre sistema fiscal fa que la redistribució de recursos sigui bàsicament horitzontal, és a dir, que la major part de les transferències de recursos es dona entre els assalariats d'un nivell similar d'ingressos. Per contra, gairebé no existeix la redistribució vertical, la qual implicaria una transferència de recursos des d'una minoritària ciutadania més adinerada, els ingressos de la qual no provenen exclusivament de les rendes salarials.

2.2 LES PROPOSTES: PROGRESSIVITAT FISCAL REAL

Per anivellar i fer més justa la recaptació dels impostos que paguem entre tots els agents de la societat i les diverses fonts de riquesa que existeixen, des de la Plataforma proposem algunes reformes en els següents impostos:

Impost sobre el patrimoni

- **Recuperar l'antic Impost sobre el Patrimoni, eliminat el 2008**

L'impost sobre el Patrimoni es va restablir amb caràcter temporal per als exercicis 2011 i 2012. A partir de l'1 de gener de 2013, va desaparèixer novament l'obligació de contribuir, per tant, durant aquest exercici 2014 ja no s'haurà de presentar declaració per aquest impost.

La recaptació líquida que va suposar la recuperació de l'impost al 2012, va ser de 14 milions d'euros

Taula 3. Recaptació en milions d'euros via impost sobre el patrimoni

(milers d'euros)	2008	2009	2010	2011	2012
Impuesto sobre el Patrimonio	52.206	6.224	1.566	2.082	14.265

Apostem clarament per una recuperació indefinida de l'impost de patrimoni. Un impost clarament progressiu, i ahora modificar-ne la Llei per a evitar l'ús fraudulent de societats instrumentals patrimonials i SICAV per eludir el seu pagament.

Impost de la Renda de les Persones Físiques

El 2007 es va modificar substancialment l'estructura de l'impost³. Aquesta reforma va introduir canvis importants en l'esquelet de l'impost, ja que a partir d'aquest moment es va convertir en un impost dual que ara té les següents característiques:

1. Separa les rendes en dos grups o bases: renda salarial i immobiliària (salari, pensions) i renda del capital mobiliari (interessos, dividends, guanys patrimonials, etc.).
2. Aplica a aquestes bases tractaments diferenciats, amb tarifa progressiva per a les rendes salarials i tipus semi-únic, del 19% o el 21% per a las rendes del

³ a través de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i de modificació parcial de les lleis dels Impostos sobre Societats, sobre la Renda de no Residents i sobre el Patrimoni

capital. Així, els guanys declarats del capital (per exemple els dividends obtinguts d'accions, els interessos procedents de comptes corrents o dipòsits bancaris, etc), tributarien al 19% o al 21% en funció de la seva quantia.

Aquestes característiques trenquen per complet el principi de progressivitat i equitat de l'impost, on tothom hauria de pagar en funció de la seva capacitat de pagament, ja que dos mateixes persones que declaren una mateixa quantitat paguen diferent en funció de l'origen del guany i que **fa que viure de les rendes del capital surti molt més barat que viure del treball.**

Per això, des de la Plataforma proposem:

- **Augmentar la progressivitat del que paguen les rendes del treball** dins l'estructura de l'IRPF, mantenint l'estructura actual de les tarifes però que és temporal i només aplicable a les declaracions de 2012 i 2013.

Taula 4. Escala estatal aplicable a la base liquidable general

Base liquidable	Tipus aplicable	Gravamen complementari	Tipus agregat
<i>Fins a (euros)</i>	<i>Percentatge</i>	<i>Percentatge</i>	<i>Percentatge</i>
- €	12,0%	0,75%	12,75%
17.707,2 €	14,0%	2,00%	16,00%
33.007,2 €	18,5%	3,00%	21,50%
53.407,2 €	21,5%	4,00%	25,50%
120.000,2 €	22,5%	5,00%	27,50%
175.000,2 €	23,5%	6,00%	29,55%
300.000,2 €	23,5%	7,00%	30,50%

Taula 5. Escala autonòmica aplicable a la base liquidable general

Base liquidable	Tipus aplicable
<i>Fins a (euros)</i>	<i>Percentatge</i>
- €	12,0%
17.707,2 €	14,0%
33.007,2 €	18,5%
53.407,2 €	21,5%
120.000,2 €	21,5%
175.000,2 €	21,5%
300.000,2 €	21,5%

- **Integrar les rendes de capital a la base general de l'IRPF, de manera que els rendiments del capital tributin igual que els rendiments del treball.**

És a dir, que la taula anterior serveixi també per a calcular el que han de pagar les rendes del capital. En l'actualitat i de manera també temporal, tributen de la següent manera:

Taula 6. Escala actual de tributació de les rendes del capital de les persones físiques.

Base liquidable	Tram Estatal	Tram Complementari	Tram autonòmic	Total
<i>Fins a (euros)</i>	<i>Percentatge</i>	<i>Percentatge</i>	<i>Percentatge</i>	<i>Percentatge</i>
Fins a 6.000 €	9,5%	2,0%	9,5%	21,0%
Entra 6.000,01 i 24.000 €	10,5%	4,0%	10,5%	25,0%
A partir de 24.000€	10,5%	6,0%	10,5%	27,0%

Seria just eliminar el tracte de favor que actualment tenen els estalvis, els lloguers que es cobren, els fons d'inversió, bons o "stock options". No podem continuar permetent que **viure de les rendes del capital surti molt més barat que viure del treball.**

Proposem a més diferenciar i gravar més les plusvàlues generades per operacions de caràcter especulatiu.

Impost de Societats

- **Reduir el ventall de deduccions i exempcions** de què gaudeixen sobretot les grans empreses i que condueix a **que aquestes paguin efectivament tan sols el 19,3% dels seus beneficis, la qual cosa significa més de 10 punts menys del 30% establert.**

En principi, les empreses paguen pels seus beneficis segons el quadre següent:

Taula 7. Tributació dels beneficis empresarials: Principals tarifes

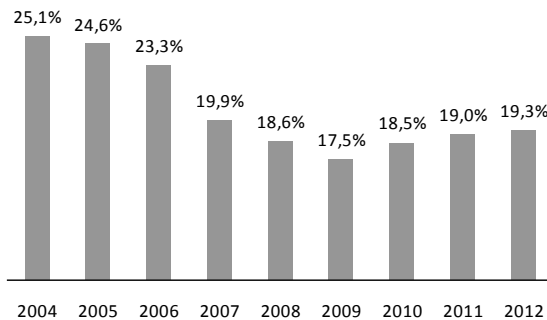
Tipus empresa	Tarifa
I	Empresa de reduïda dimensió
II	Resta

No obstant això, el cert és que la majoria d'empreses paguen molt menys, sobretot les grans empreses. Tot i tenir una de les taxes nominals més altes d'Europa (30%), després d'aplicar reduccions i deduccions, el tipus real que acaben pagant les empreses a Espanya es troba per sota de la mitjana europea. A aquest tipus se l'anomena "tipus efectiu" i el 2012 va resultar ser d'un 19,3%.

Evolució del tipus efectiu de societats, 2004-2012

En percentatge

Font: Informes anuals de recaptació tributària

Què és el tipus efectiu?

És el resultat de dividir el que finalment paguen les empreses per l'Impost de Societats entre el resultat empresarial.

Al 2012 es situa en un **19,3%**. **Cau un 23,1% en 8 anys!**

Altres informes xifren el tipus efectiu pagat per les empreses encara en percentatges més baixos arribant al 12%.

Aquests tipus efectius tan baixos es sumen en el cas de grans corporacions i multinacionals a la practica de **l'elusió fiscal o planificació fiscal agressiva**, consistent en la facturació via empreses fantasmes ubicades en paradisos fiscals o de tipus més baixos. Són coneguts els casos de Google, Apple, Amazon, Starbucks amb seu fiscal a Irlanda, però també d'empreses espanyoles com Inditex, amb seu a Suïssa. Practiques que els permeten eludir el pagament d'impostos, amb tota legalitat però amb cap legitimitat.

- **Defensem un nou tipus impositiu per a les grans empreses que facturin per sobre dels 45 milions d'euros.**

L'actual impost té molt poc en compte la mida de l'empresa a l'hora de fer pagar a les empreses. Principalment es diferencia entre tan sols 2 tipus d'empreses:

1. Les que no són de reduïda dimensió⁴, que han de pagar el 30% dels seus beneficis
2. Les que són de reduïda dimensió, que han de pagar el 25% pels primers 300.000 euros de beneficis i el 30% pels posteriors. (5 punts menys si mantenen o creen ocupació)

Per tant, es tracta de la mateixa manera l'empresa que té 11 milions de beneficis com la que te 100 milions de beneficis

⁴ A efectes fiscals, es considera que una empresa es de reduïda dimensió sempre que l'import net de la xifra de negocis del període impositiu immediatament anterior sigui inferior a 10 milions d'euros.

No és just que les grans empreses paguin pels seus beneficis el mateix percentatge que ho fan les mitjanes. **Per tant, per a empreses que facturin més de 45 milions d'euros, proposem que el seu primer milió d'euros de beneficis tributi al 30% i la resta tributi al 35%.**

- **Major tributació de les societats d'inversió.** Acabar amb el tracte de favor a les SICAV (Societats d'Inversió de Capital Variable), instrument on les grans fortunes tributen tan sols a l'1%, així com controlar el funcionament d'aquestes societats, que es presenten com institucions d'inversió col·lectiva quan en la majoria dels casos són autèntiques institucions d'inversió privada.

Impost sobre successions i donacions

- **Establir un mínim de tributació de l'impost per a les CCAA que garanteixi la seva existència.**

Aquest impost està cedit totalment a les CCAA que tenen competència normativa de gestió, inspecció i recaptació. El resultat ha estat una competència fiscal a la baixa entre CCAA que ha conduït a la pràctica eliminació de l'impost a gairebé tots els territoris de l'Estat. Per tal d'evitar això proposem que l'administració central estableixi un nivell mínim de tributació de l'impost, que obligaria a totes les Comunitats Autònomes a fixar-ne un topall inferior.

D'aquesta manera s'eliminarien temptacions per part dels governs autonòmics de cara a utilitzar els impostos com a moneda de canvi electoral i alhora es garantiria la suficiència de recursos que les CCAA reclamen al tenir diferides els grans pilars de l'Estat del Benestar com són la Sanitat i l'Educació.

La llei d'acompanyament dels Pressupostos de la Generalitat per a l'any 2014 contempla una recuperació parcial de l'Impost de Successions. No obstant, cal afegir que la quantitat que es pretén recaptar és molt insuficient i no arriba ni tan sols a recuperar l'última retallada feta pel Govern. L'any 2008 l'Impost de Successions va ingressar 897 milions d'euros, mentre que aquest any se'n preveuen recaptar tan sols 241 milions.

IVA

- **Introduir criteris socials i de progressivitat en l'impost.**

L'IVA és un impost que afecta directament a la capacitat de consum dels ciutadans. Com a impost indirecte, es tracta d'un impost regressiu que suposa un impacte major sobre els col·lectius més vulnerables al dedicar un percentatge molt més elevat del seu poder adquisitiu directament al consum.

Des de la Plataforma estem en desacord amb els recents augments de l'IVA (del 16% al 18% el juliol del 2010 i fins al 21% el setembre del 2012), així com amb l'augment del tipus reduït arribant al 10% en la darrera modificació del 2012.

Instem al Govern a que introdueixi criteris socials i de progressivitat en l'impost:

- **Establir un nou tipus superior pels articles de luxe.** Si volem fer de l'IVA un impost més progressiu, ens caldrà gravar més aquells productes que tan sols estan a l'accés de qui més té. A més a més cal tenir en compte que el mercat dels articles de luxe ha experimentat creixements del 40% durant aquesta època de crisi, creixent un 15% entre el 2011 i 2012.⁵
Demaneu la reimplantació d'un IVA al 33% (que ja va existir entre 1986 i 1991) per articles de luxe com cotxes esportius, iots, etc.
- **Incorporant la cultura i el coneixement dins els tipus reduïts.** Si volem crear una nova societat basada en el coneixement, la cultura, les arts, etc. estem llençant un missatge equivocat a la ciutadania gravant amb un 21% aquest tipus d'activitats econòmiques, contradient allò compromès a l'article el 44.1 de la Constitució: "Els poders públics promouran i tutelaran l'accés a la cultura, a la que tots tenen dret"
L'IVA cultural a països com Alemanya o França és tan sols del 7% i a Itàlia el 10%. Els nostres veïns portuguesos arriben al 13%. Creiem que cal baixar el tipus cultural a nivell d'IVA reduït.
- **Ampliant el ventall d'articles bàsics taxats amb el tipus superreduït de l'IVA al 4%.** Com es el cas del recent augment del tipus assignat al material escolar a un IVA del 21%

⁵ Datos la Asociación Española del Lujo "Luxury Spain".

3. REFORMA TRIBUTÀRIA: LLUITA CONTRA EL FRAU FISCAL

La lluita contra el frau i l'economia submergida és una prioritat i una necessitat de màxima urgència. El que fins ahir constituïa un problema essencial de justícia tributària en el repartiment de les càrregues públiques, avui s'ha convertit en un pressupost necessari per assegurar la supervivència econòmica del nostre model social.

3.1 EL DIAGNÒSTIC

El frau fiscal i l'economia submergida redueixen de forma decisiva els recursos del nostre sistema fiscal. Seria ingenu per part de la Plataforma fer una proposta d'un sistema tributari just sense tenir present que uns quants eludirien tal sistema impositiu mitjançant el mecanisme del frau fiscal.

Això suposaria l'ensorrament complet dels principis de justícia, igualtat i progressivitat en els què es fonamenta la nostra proposta i, per tant, de la finalitat màxima per la qual es va crear la nostra Plataforma.

És important, en aquest punt, fer un examen de la magnitud del frau fiscal i l'economia submergida:

Fins a 10 diferents estudis i avaluacions d'institucions nacionals i internacionals situen el frau fiscal i l'economia submergida a Espanya entre el 23% i 25% del PIB, estudis que extrapolats a Catalunya situarien la seva taxa d'economia submergida en un 22,3% mentre que, entre els 15 primers països de la UE, aquesta xifra oscil·la entre el 10 i el 12%.

Això significa que cada any una quarta part de la riquesa generada (PIB) no paga els tributs que li corresponen, i les arques de l'Estat deixen d'ingressar 90.000 milions d'euros, 16.000 milions dels quals correspondrien al que s'ha deixat d'ingressar a Catalunya.

Seria valent per part del nostre Govern instaurar els mecanismes necessaris per a reduir aquest frau fins assolir xifres properes a les existents en la mitjana dels països de la UE. Només reduint en 10 punts el nivell d'economia submergida per a equiparar-nos amb la UE, aconseguiríem a nivell estatal una recaptació suplementària de 38.000 milions d'euros, 25.000 dels quals correspondrien a impostos. No caldria aprovar

retallades socials per baixar el dèficit, i les pujades d'impostos ajudarien a augmentar la despesa social i les inversions públiques.

Amb aquesta fita hem d'abordar els mecanismes de lluita contra el frau fiscal, no només directament respecte del contribuent en qüestió. També cal analitzar amb més profunditat els òrgans encarregats de garantir la correcta lluita contra el frau fiscal. Així, aquesta Plataforma proposa els següents punts per obtenir una major eficàcia i millors resultats en la lluita contra el frau.

3.2 LES PROPOSTES

Reelaborar els sistemes de gestió que permetin reduir el frau

Per a reduir el frau fiscal proposem:

- Un seguiment permanent de la situació fiscal de tots els contribuents, que tendeix a aconseguir el compliment voluntari de les seves obligacions fiscals.
- Un control més proper de l'administració tributària sobre els contribuents i la investigació de les activitats econòmiques reals del seu entorn proper, per millorar el control del frau i completar la informació disponible a les bases de dades.
- Restringir l'opció per la tributació en el sistema de mòduls exclusivament a l'empresari que vengui els seus productes o serveis únicament al consumidor final (és a dir, sense participar en la producció d'altres béns o serveis).
- Evitar l'allargament en el temps dels procediments, per reduir els litigis en via administrativa i judicial, mitjançant noves fórmules de comprovació, regularització, liquidació, arbitratge i conciliació, etc., que redueixin els riscos d'insolvència, prescripció i anul·lació de deutes.
- Desenvolupar l'ús d'eines modernes de selecció de contribuents per filtrar amb més rigor les actuacions a realitzar.
- Desenvolupar programes d'assessorament fiscal als contribuents i de pedagogia fiscal en mitjans de comunicació i Internet, mitjançant la denúncia dels fraus més habituals, dirigits a millorar la consciència de compliment fiscal dels ciutadans.
- Excloure als deutors declarats insolvents del dret a obtenir subvencions, crear empreses, formar part de consells d'administració i ocupar càrrecs i llocs de treball al sector públic, fins que regularitzin la seva situació tributària. Creació de llistats públics de deutors declarats insolvents.

Establir fórmules de coordinació i col·laboració entre administracions

Establir fórmules de coordinació i col·laboració efectiva entre l'Agència Tributària i les Administracions Tributàries de les Comunitats Autònomes, potenciant la corresponsabilitat de les administracions tributàries autonòmiques i la creació de Consorcis Tributaris, amb tres objectius principals:

1. Millorar l'eficàcia en la lluita contra el frau i l'economia submergida.
2. Aprofundir la corresponsabilitat fiscal de les Comunitats Autònomes en la gestió dels tributs que les financen.
3. Augmentar els recursos financers d'ambdues administracions (central i autonòmica).

Es tracta d'unir els esforços de les administracions tributàries, central i autonòmica, en l'eradicació del frau fiscal, amb indubtables avantatges tècniques:

- millor coneixement de l'entorn i de les pràctiques habituals del negoci local,
- ampliació dels recursos tècnics i humans destinats a combatre un frau canviant i complex, i
- simplificació de procediments i obtenció d'economies d'escala en la gestió del sistema tributari, a la vegada que es redueix la càrrega fiscal indirecta que suporta el ciutadà.

Ahora es proposa establir una fórmula de control pels Parlaments, dels resultats de les actuacions de control del frau realitzades per l'Administració Tributària local i de les Corts Generals respecte de l'Agència Tributària Estatal, per garantir una gestió transparent i independent.

Es rendiran resultats amb la periodicitat que s'estableixi i almenys una vegada a l'any, mitjançant l'establiment d'un model estàndard que permeti conèixer, amb plena transparència, els resultats de la gestió directa de l'Administració Tributària Autonòmica i de l'Agència Tributària Estatal en la lluita contra el frau.

El model estàndard haurà d'incloure informació homogènia per possibilitar el seguiment de la seva evolució en anys successius. Aquestes fórmules de control s'hauran d'estendre a la gestió d'un futur Consorci Tributari Autonòmic.

La creació d'una base de dades fiscal única compartida

Com una eina de gestió imprescindible, alimentada amb la informació procedent dels àmbits central i autonòmic, amb la finalitat d'aconseguir un major coneixement i informació sobre els contribuents i major eficàcia en la gestió dels tributs i en la lluita contra el frau fiscal per ambdues administracions públiques.

Una interrelació que no solament funciona a nivell d'esferes central i autonòmica, sinó també a escala interministerial, especialment entre els òrgans encarregats del control fiscal (Agència Tributària Estatal), del control laboral (Inspecció de Treball) i de la persecució penal dels presumptes delictes fiscals, falsedat documental o altres relacionats (Administració de Justícia i Fiscalia).

Milliores en la persecució del delicte fiscal

En relació al Delicte Fiscal, cal destacar quatre punts:

1. la reforma de l'article 305 del Codi Penal per eliminar l'excusa absolutòria,
2. la tipificació d'un nou delicte consistent en l'oferiment al mercat de serveis idonis per a la defraudació tributària,
3. un increment de les penes del títol XIV seguint el principi de proporcionalitat penal i garantint el compliment efectiu de les penes i, finalment,
4. incrementar l'especialització de jutges i fiscals i possibilitar que els funcionaris d'Hisenda prestin el seu servei en qualitat de policia judicial en delictes contra la hisenda pública i blanqueig de capitals.

Recursos suficients i una gestió moderna del personal.

Una de les qüestions clau que permetrien la millora en la persecució del frau fiscal seria dotar al cos d'Inspectors i Tècnics d'Hisenda dels efectius suficients.

A España comptem amb un funcionari d'Hisenda per cada 1.928 habitants, una xifra molt superior a la del Regne Unit (1 per cada 862 habitants), França (860) o Alemanya (729), països que tenen un frau fiscal a la meitat del que hi ha a España

Reclamem alhora una gestió moderna del personal per crear un bon clima laboral, motivant i donant la màxima responsabilitat que cada empleat pugui assumir segons l'experiència professional acreditada i, en conseqüència, exigint el compliment d'aquesta responsabilitat.

4. REFORMA TRIBUTÀRIA: FISCALITAT INTERNACIONAL

Impost a les Transaccions Financeres (ITF)

A Europa avui ja s'assumeix la proposta d'un Impost a les Transaccions Financeres (ITF). L'informe de la parlamentària grega Anni Podimata sobre la necessitat de l'ITF va ser aprovat pel Parlament Europeu el març de 2011 i el Consell i el Parlament europeus varen demanar a la Comissió un estudi sobre la viabilitat d'aquest impost a Europa. La Comissió Europea va presentar recentment un projecte de directiva per establir aquest impost a partir de 2014.

I avui aquest impost és considerat fins i tot pels EUA, tot i que és sobretot per la necessitat dels països de disposar de més recursos fiscals. L'ITF ha de reunir aquestes característiques:

1. Imposar-se a totes les transaccions financeres especulatives, en els mercats borsaris d'accions, bons, divises i qualssevol altres que es negocien en el mercat de capitals, també en els mercats extra borsaris, en els acords sobre derivats de productes financers, en els mercats de futurs i en la compravenda o transferència de productes estructurats, valors negociables i altres productes financers titulitzats.
2. Imposar tipus fiscals prou alts per descoratjar les operacions especulatives a curt termini de manera que dissuadir l'especulació estigui per damunt del principi de *qui especula paga*. En períodes d'atacs especulatius intensos, els tipus de l'ITF hauran d'eleva-se ostensiblement per frenar-los.
3. Tot i que l'efecte dissuasori de l'especulació és prioritari, la recaptació per l'ITF pot ser font de finançament múltiple. Ja que el sistema financer s'estabilitzarà amb aquest impost, amb una repercussió positiva en l'economia de països desenvolupats i en vies de desenvolupament, els fons recaptats per l'impost haurien de dirigir-se en proporció considerable cap als països més desfavorits o empobrits i avançar així cap a una distribució més justa de la riquesa, per damunt de la pretensió de les hisendes públiques europees d'una major recaptació per cobrir l'escassetat de recursos, generada per causa de la sacralització de l'estabilitat pressupostària estatal contra el dèficit i la constant reducció dels impostos a grans empreses i fortunes, des de fa anys.
4. L'ITF ha de ser mundial. Aquesta globalització de l'ITF ha de servir per combatre la circulació d'entre 5 a 6 bilions de dòlars en especulació financera diària. Però mentre no hi hagi acord mundial sobre la implantació de l'ITF, la Unió Europea o l'Euro zona

podrien aplicar-lo al seu territori. Al fal·laç argument que un ITF provocarà fugides de capitals cal respondre que els capitals que fugen són especulatius, sense cap valor social, ni tenen res a veure amb l'economia productiva real ni, tampoc, amb l'estabilitat de l'economia.

5. Hi ha d'haver una gestió multilateral de la recaptació de l'ITF. La comunitat internacional o els organismes competents de la UE o l'Euro zona, si és el cas, haurien de delegar la gestió del fons generats amb aquest impost en organismes internacionals democràticament constituïts i supervisats.

Lluita contra els paradisos fiscals fins a la seva eradicació

Des de la Plataforma demanem als nostres representants polítics que a l'Estat espanyol, i en els organismes internacionals on ens representen, adoptin i promoguin mesures legals i administratives dirigides a la completa transparència fiscal internacional per combatre l'evasió de capitals, el frau fiscal i el blanqueig de diners, perpetrats mitjançant els paradisos fiscals o els centres financers per a no residents.

L'objectiu d'aquestes mesures ha de ser l'abolició dels paradisos fiscals per aconseguir l'estabilitat financera mundial i fer possible l'harmonització fiscal. A més, la desaparició dels paradisos fiscals és imprescindible en la lluita contra la corrupció, el terrorisme i la criminalitat organitzada.

A les properes reunions del Consell i de la Comissió Europea s'haurien de decidir mesures concretes contra els paradisos fiscals:

1. Que des de l'OCDE i la comunitat internacional es considerin, novament, paradisos fiscals tots els territoris que mantinguin el secret bancari en la seva legislació i pràctica econòmica habitual. En aquest sentit, el G-20 ha de ser conseqüent amb la seva declaració d'abril de 2009 on afirmava que "l'era del secret bancari ha acabat" i fer veritat aquesta declaració.
2. Que l'intercanvi d'informació sense excepcions sobre la identitat dels clients de bancs i altres institucions i vehicles financers sigui una realitat en tots els Estats i territoris del món quan sigui fiscal i judicialment necessari.
3. Que el G-20 citi als bancs que operen en diversos estats per facilitar la identitat dels clients amb comptes a les seves matrius, filials o sucursals a l'estranger.
4. Que els òrgans de govern de la Unió Europea prenguin mesures per eradicar els paradisos fiscals que operen a la pròpia Unió i a l'Espai Econòmic Europeu.

5. Que s'adoptin acords i es promulguin lleis per a exigir a les empreses transnacionals la publicació i rendició de comptes país per país per a què contribueixin fiscalment pels seus beneficis amb l'impost de societats i evitar així l'evasió fiscal per mitjà de societats filials o matrius en paradisos fiscals.
6. Que s'instauri per llei un rigorós control de les empreses mercantils i entitats financeres de l'Estat espanyol registrades també en centres financers *offshore* o extraterritorials, segons la llista actualitzada d'aquests territoris que consta al Reial decret 1080/1991. En qualsevol cas han de restar excloses de participar en la contractació pública a l'Estat espanyol totes les empreses mercantils, entitats bancàries i grups empresarials amb sucursals, filials i/o entitats corresponsals en paradisos fiscals.
7. Que s'estableixi un registre de beneficiaris de fundacions, *trusts* i fideïcomisos, així com de tots els seus comptes bancaris en cadascuna de les jurisdiccions.
8. Que es prenguin mesures internacionals jurídiques i administratives per a una cooperació judicial i fiscal efectiva que combati eficaçment l'evasió de capitals, el frau fiscal i la criminalitat financera.

La Plataforma per una Fiscalitat Justa, Ambiental i Solidària vol que s'estableixi un impost a les Transaccions Financeres internacionals (ITF) i demana als representants polítics de l'Estat espanyol que defensin la necessitat d'aquest impost a totes les institucions internacionals on ens representen (ONU, FMI, G-20, OCDE, UE, etc.).

ENTITATS MEMBRES DE LA PLATAFORMA:

- ACTUA. Plataforma Jove per l'1 de maig
- AICEC-ADICAE Catalunya
- AJEC (Associació de Joves Estudiants de Catalunya)
- ATTAC ACORDEM
- CCOO DE CATALUNYA
- CECAD (Confederació d'Entitats Catalanes d'Atenció a la Dependència)
- CONFAVC (Confederació d'AAVV de Catalunya)
- CUS (Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat)
- CRISTIANISME I JUSTÍCIA - Fundació Lluís Espinal
- ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social)
- ECOLOGISTES EN ACCIÓ DE CATALUNYA
- ECONOMISTES EN ACCIÓ
- ENGINYERIA SENSE FRONTERES
- FEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE TREBALL DE CATALUNYA
- FETS (Finançament Ètic i Solidari)
- PROJECTE FIARE
- FUNDACIÓ FRANCESC FERRER I GUÀRDIA
- JOVES D'ESQUERRA VERDA (JEV)
- JUSTÍCIA I PAU
- L'OCUC (L'Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya)
- MLP (Moviment Laic i Progressista)
- PTP (Associació per a la Promoció del Transport Públic)
- SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)
- UCC (Unió de Consumidors de Catalunya)
- UGT DE CATALUNYA

La totalitat d'aquest document, tant el contingut com el disseny estan sotmesos sota llicència <<Reconeixement-No comercial-Compartir igual>> que podeu consultar a la xarxa a <<http://cat.creativecommons.org/llicencia/>>